

	Tjänsteskrivelse	1(4)
	Datum	Dnr
Barn- och utbildningsförvaltningen	2024-09-25	BUN-2024-00907-2
Sara Söderlund		
Nämndsekreterare		

Svar på remiss av SOU 2024:28 Offentlighetsprincipen eller insynslag och den kompletterande promemorian Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden besluta

att anta förvaltningens svar som sitt eget, samt

att skicka remissvaret till Utbildningsdepartementet.

Ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Remiss av den statliga offentliga utredningen SOU 2024:28 avseende offentlighetsprincipen eller insynslag samt den kompletterande promemorian Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet. Yttrandet ska skickas direkt till Utbildningsdepartementet och vara dem tillhanda senast den 21 november.

Bakgrund

Skolinformationsutredningen har haft i uppdrag att föreslå en långsiktig lösning för att säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. I utredningens delbetänkande (SOU 2023:21) föreslogs Skolverket ta över insamlingen av uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän som Statistiska centralbyrån hittills har utfört på uppdrag av Skolverket.

I utredningens slutbetänkande (SOU 2024:28), som också denna remiss avser, redovisas utredningens uppdrag att identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående förskolor, skolor och fritidshem. Vidare redovisas även utredningens uppdrag att utreda och föreslå hur en insynsprincip kan utformas.

I remissen önskar regeringen få synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet samt den kompletterande promemorian.

Ärendets tidigare handläggning

Ärendet har ingen tidigare handläggning.

Förvaltningens överväganden

Utredningen har undersökt möjligheten att införa offentlighetsprincipen för enskilda huvudmän inom skolväsendet alternativt införandet av en insynslag med syfte att öka insynen i de verksamheter som bedrivs av enskilda huvudmän. Till utredningen finns även en kompletterande promemoria som föreslår vissa lättnader för mindre enskilda huvudmän vid ett eventuellt införande av offentlighetsprincipen.

De lättnader som föreslås är att enskilda huvudmän med två skolenheter eller färre ska åtnjuta vissa lättnader av offentlighetsprincipen. Exempelvis ska mindre enskilda huvudmän hantera en begäran om allmän handling inom rimlig tid och inte skyndsamt så som det är formulerat i tryckfrihetsförordningen (1949:105). Arkivlagen (1990:782) ska inte heller gälla för mindre huvudmän och handlingar av ringa betydelse ska inte heller behöva hållas ordnade.

Barn- och utbildningsförvaltningen ställer sig positiva till de förslag som presenteras i utredningen, att införa offentlighetsprincipen för enskilda huvudmän alternativt tillsätta en ny insynslag. Förvaltningen anser det positivt att insynen hos enskilda huvudmän i och med utredningens förslag kommer att öka och innebära att förvaltningen lättare kan fullgöra sitt ansvar som hemkommun. Då det exempelvis är hemkommunens ansvar att skolpliktiga barn får den utbildning de har rätt till kommer en lagstadgad insyn hos enskilda huvudmän underlätta hemkommunens fullgörande av den arbetsuppgiften.

Vidare är förvaltningen positiv till utredningens förslag att kommunerna ska vara arkivmyndighet och ha tillsynsansvaret för de enskilda huvudmännens och privata utbildningsanordnarnas hantering av arkiven.

Förvaltningen avstyrker förslaget att införa lättnadsregler för mindre enskilda huvudmän enligt förslaget i den kompletterande promemorian. Detta skulle leda till en olikvärdig hantering av enskilda huvudmän och det skulle också vara svårt för såväl allmänhet som kommun att veta vilka huvudmän som omfattas av undantaget eller inte.

I dagsläget kompenserar Sundsvalls kommun enskilda huvudmän för administrativa kostnader enligt ett schablonbelopp på 3 % av kommunens nettokostnad för undervisning, elevhälsa, läromedel, måltider, hyra och städ samt övriga lokalkostnader vilket regleras i bestämmelserna för bidrag till enskilda huvudmän. Utifrån att de enskilda huvudmännen kompenseras

för administrativa kostnader ska de också kunna ha de administrativa resurser som behövs för att hantera exempelvis begäran om allmän handling utan att de administrativa uppgifterna riskerar att ta tid från undervisningen.

Förvaltningen ser även en risk i att lättnadsreglerna i förlängningen även kan leda till en förändring i hur de större enskilda huvudmännen inom skolväsendet organiserar sin verksamhet för att på så sätt undvika att omfattas av offentlighetsprincipen.

Styrdokument och juridik

Förslagen i den statliga utredningen samt kompletterande promemoria berör aktuell lagstiftning så som tryckfrihetsförordningen (1949:105), offentlighet – och sekretesslagen (2009:400), arkivlagen (1990:782), skollagen (2010:800) samt dataskyddsförordningen (2016/679)

Ekonomisk hållbarhet

Utredningens förslag om införande av offentlighetsprincipen för enskilda huvudmän innebär ingen direkt ekonomisk påverkan på barn- och utbildningsnämnden. Utifrån förslaget att kommunen föreslås vara arkivmyndighet och tillsynsansvarig för de enskilda huvudmännen tillkommer arbetsuppgifter för kommunarkivet men det är också tydligt i utredningens förslag att kommunen själv ska få bestämma och ta ut avgift för denna hantering.

Social hållbarhet

Ett införande av offentlighetsprincipen alternativt en insynslag för enskilda huvudmän skulle underlätta hemkommunsansvaret att säkerställa varje barn och elevs rätt till utbildning vilket är viktigt för den sociala hållbarheten.

Ekologisk hållbarhet

Ingen direkt påverkan.

Landsbygdssäkring

Ingen direkt påverkan.

Beslutet skickas till
Utbildningsdepartementet.

Anna-Karin Mäntylä
Skoldirektör

Cecilia Aspholm
Stabschef